

Bak poya – Citta uposatha (Duben)

Při *Bak* Uposatha si připomínáme druhou Buddhovu návštěvu Srí Lanky. V tento den se také slaví Srí Lanský Nový rok. *Bak* je tedy měsícem, který má celostátní význam.

*Mahiyaṅganaṃ – Nāgadīpaṃ,
Kalyānaṃ – Padalāncanaṃ,
Divāguhaṃ – Dīghavāpi – Cetiyancha Mutiyangaṃ,
Tissa Mahā Vihāraṇcha – Bodhim – Marichavattiyaṃ,
Suwarnamāli Mahā Cetiyaṃ – Thupārāma,
Bhayagirim – Jetavanaṃ – Sela Cetiyaṃ – Tathā Kacharagāmakam.
Ete solassatāni ahaṃ vandāmi sabbadā.*

Výše je uvedeno šestnáct nejdůležitějších buddhistických posvátných míst na Srí Lance. Druhá v seznamu je *Nāgadīpa*, ostrov na poloostrově *Jaffna*.

Historická kronika *Mahāvamsa* popisuje druhý příchod Buddhy na Srí Lanku. Důvodem bylo nastolení míru mezi dvěma králi, k jejichž boji se schylovalo právě na ostrově *Nāgadīpa*. Spor vznikl kvůli drahokamy zdobenému trůnu mezi králem oceánu *Nāgou Mahodarou* a *Nāgou Culodarou*, králem hory *Kannavaddhamana*. Oba byli obdařeni zázračnou mocí a náležitě vyzbrojeni. Jejich válka byla ohrožující pro celou zemi.

Buddha tehdy již pátým rokem po svém osvícení pobýval v parku *Jetavana*. Když uviděl spor mezi těmito dvěma *Nāgy*, vzal časně ráno v den *uposatha* svou almužní mísu a roucho a rozhodl se navštívit *Nāgadīpu*.

Na Srí Lanku přišel v doprovodu božstva (*devy*) *Samiddhisumany*, který byl po svém posledním životě muže v *Nāgadīpa* zrozen ve stromu v nádherné *Jetavana* zahradě. *Deva Samiddhisumana* vzal strom *Rajayatana*, svůj vlastní příbytek a drže ho jako slunečník, šel za Buddhou na místo, kde dříve sám jako člověk pobýval. Šel na místo, kde jako člověk uviděl *paccekabuddhu* pojídat jídlo. Při pohledu na něj bylo jeho srdce potěšeno a nabídl mu tenkrát větve stromu k očištění almužní mísy. Proto byl znovuzrozen v tomto stromu v nádherné *Jetavana* zahradě, kde často pobýval Buddha. Bůh všech bohů v zájmu dobra přivedl *devu* spolu s jeho stromem na Srí Lanku.

Mahāvamsa vypráví, jak Buddha urovnal spor. Vznášející se ve vzduchu nad bitevním polem, mistr zahánějící spirituální temnotu, vyvolal zastrašující a úplnou tmu nad *Nāgy*. Poté uklidnil ty, kteří byli zastrašeni, a opět rozšířil světlo po okolí.

Když *Nāgové* uviděli *Vznešeného*, radostně se mu poklonili k nohám. *Vznešený* pronesl k nim *Kakoluka, Phandana, Latukika a Wattaka jātaky* které popisují zlé stránky nesváru a výhody plynoucí z jednoty mírového soužití. Poté se oba *Nāgové* s radostí vzdali trůnu.

Když *Vznešený*, sestoupil na zem, posadil se na sedadle trůnu a byl obdarován králi *Nāgů* nebeským jídlem a pitím. Osmdesát *kotis* hadích duchů, obyvatelů oceánu a pevnin, přijalo útočiště u Trojího klenotu a 8 etických rozhodnutí.

Král *Nāgů Maniakkhika*, který se účastnil bitvy a který po příchodu *Buddhy* vyslechl jeho rozpravu, přijal u něj útočiště a etická rozhodnutí, vzdal úctu slovy:

„Velký je soucit, který jste nám prokázal Vznešený. Kdybyste se tu neobjevil, lehly bychom všichni popelem. Kéž světlo Vašeho soucitu (karuṇā) mě prozáří, Vy, který jste naplněný všeobjímající láskou (mettā), kéž opět navštívíte mou zemi, Blažený!“

Když *Buddha* mlčením odsouhlasil, že přijde ještě jednou na *Srí Lanku*, zasadili na místo, kde stál jako posvátný památník strom *Rajayatana*. Pán světů přes tento strom *Rajayatana* a drahý trůn řekl králi *Nāgů*:

„Na památku, že jsem to použil, vzdej úctu, králi Nāgů!“

Buddhovy návštěvy *Srí Lanky* některé sekty považují za nepravdivé a legendární. Jedním z důvodů je, že nejsou obsaženy v *Tipiṭaka*. Předpokládáme však, že *Buddha* byl na *Srí Lance* třikrát: poprvé v *Mahiyangana*, podruhé v *Jaffna*, která je označována jako *Nāgadīpa*, a potřetí v *Kelaniya*.

Poučení, které bychom se měli naučit u příležitosti dne *Uposatha Bak* je, že vítězství přináší nenávist a poražení žijí v bídě. Ten, jehož mysl je klidná a nerušená žije šťastný život.

bhikkhunī *Visuddhi*

